

körül vendéghajának töredékeit bontottuk ki. A feltárt temetkezések alapján cáfolhatjuk azt a legendát, hogy Károlyi Gáspár a jelenlegi templom szentélyében nyugszik.

A régészeti kutatás során több alkalommal fémkereső segítségével átvizsgáltuk a templom és a plébánia udvarát. Az előkerült leletanyag a 16–20. század időszakára tehető. A tárgyak között több pénz, gyűrű és egy Szent Mihályt ábrázoló medál található.

GÁL VIKTOR – MISKOLCZI MELINDA

130. Gulács, Nagy-réti csatorna (KÖH 48336)

(Szabolcs-Szatmár-Bereg) Ró

Próbafeltárást végeztünk 2014. szeptember 2-án a Beregi komplex árapasztási és ártér-revitalizációs fejlesztés projekt kivitelezési munkálataihoz. A munkát az előző években²⁵ húzott szelvényektől Ny-ra végeztük. Régészeti jelenség nem került elő. Bacskai István műszeres leletfelderítése során számos fém-tárgy is napvilágra került. Többek között egy arany vödörsüngő, négy 2. századi római denár, egy fibula és egy lándzsahegy.

Munkatárs: Sipos Attila Csaba.

TOLDI ZOLTÁN

131. Gulács, Tóbeli-Büdös-szeg ÉK (KÖH 89241)

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) Sza?

A Tisza–Szamos–Túr közti tározók tervezett anyaggyerőí és töltései területén végzett terepbejárások alkalmával, 2014. április 30-án azonosítottuk a lelőhelyet. A dűlő ÉK-i felében, egy szántóban, két kézzel formált, feltehetőleg császárkori cserpet gyűjtöttünk össze. Feltehetőleg egy nagyobb kiterjedésű lelőhelyről van szó. A lelőhely nagyjából Ny–K irányú, 140 m hosszú és 64 m széles, környezetéből nem emelkedik ki.

KÖRÖSFŐI ZSOLT

132. Gyál, M0 10. lelőhely (KÖH 30953)

(Pest megye) N?

A kutatást a MOL Barátság 1. kőolajvezeték felújítási munkálatai tették szükségessé. A Pest Megyei Kormányhivatal Érdi Járási Hivatal Járási Építésügyi- és Örökségvédelmi Hivatalának állásfoglalása és az MNM Nemzeti Örökségvédelmi Központtal, mint Megbízóval kötött megállapodásunk alapján 2014. május 19-én végeztük el a lelőhelyen a régészeti megfigyelés során végzett bontómunkát. A humuszolt terület 231 m² nagyságú volt, a régészeti pozitív terület 182 m².

A lelőhely az M0 autópálya két oldalán, az M0-M5 csomóponttól K-re helyezkedik el. A Barátság II. kőolaj vezeték viszonylag kis felületen érintette: összesen 7 objektumot, 14 stratigráfiai egységet bontottunk ki és dokumentáltunk. Az objektumok közt 2 gödör és 5 árok volt. Az 5 árok közül kettő valószínűleg azonos. A 2–3., valamint a 6. árkok ívelt falú, egyenes aljú,

derékszögben kanyarodó, viszonylag mély beásások. Az 1. és 7. árok egyenesen haladó, egyoszlatú, sekély objektumok. Az 5. gödört egybeásták a 6. árokkal, betöltésük nem vált el. A 4. gödört pozíciója és mélysége miatt nem tárhattuk fel teljesen.

Korhatározó leletet csak a 3. és 6. árok, valamint a 4. gödör tartalmazott. Kihajló peremű, kézzel formált, réteges falú, rossz minőségű fazekak, kő és állatcsont volt bennük. Néhány edény-töredéket bekarcolással díszítettek. A legnagyobb valószínűséggel 8–9. századiak.

Munkatársak: Bózsa Anikó és Simon Bence régészek, Benyó Gergely ásatási technikus és Szöcs Péter térinformatikus.

RÁCZ TIBOR ÁKOS

133. Gyöngyös, Gyöngyöspüspöki, Olajbanfőtt Szent János templom (KÖH 63508)

(Heves megye) Á, Kú

A régészeti szakfelügyelet keretein belül, 2013. december 3. és 6. között, az Olajbanfőtt Szent János templom körül zárt vízelvező csatorna kiásása során a munkagép 60 cm mélységben csontokat bolygatott meg a templom körítőfalának D-i oldalán. A területet kézi erővel megtisztítottuk, ezután egész koponya, valamint ettől kissé távolabb jobb oldali medence- és combcsont maradványai kerültek elő. Ezek után meg lehetett állapítani, hogy legalább kettő temetkezést találhatók a munkaterületen belül. Az árok Ny-i részén szórványosan volt még néhány csont, azonban a felület megtisztítása után nem rajzolódott ki sír. Egy korábban nem ismert templom körüli temető sírjait találtuk meg.

Az elhunytakat Ny–K-i tájolásban, hátan fekvé, nyújtott testhelyzetben temették el, keresztény temetkezési szokás szerint. Az 1. sír rendellenes temetkezés volt, mert a felnőtt személyt zsuporított pózban helyezték el a sírgödörben.

A sírgödörök formája nem rajzolódott ki a feltárás során. Egyik sem volt koporsós temetkezés, az elhunytak felét valamilyen szerves anyagba becsavarták, amelyre utalnak a felhúzott vállak, valamint a szorosan test mellett elhelyezkedő karok.

Kizárólag az 5. sírban került elő tárgyi leletanyag: 2 db S-végű bronz hajkarika, amely a 11. századra vagy a 12. század első harmadára keltezi a temetkezést. A többi sír korát nem lehetett meghatározni leletek hiányában. Stratigráfiaiban Árpád-koriak és kora újkoriak is egyaránt lehetnek. A temetkezések relatív kronológiai sorrendjét figyelembe véve annyit megállapíthatunk, hogy a 12. század második felétől fiatalabbak.

A munkák a téli időszak miatt szüneteltek, 2014 márciusának végén folytatódott a beruházás. A kialakított nyílt vízelvező árok a templom DK-i részétől az ÉK-i részéig vezet. A DK-i részen kb. 70 cm mélységben csatlakozott a már korábban lefektetett zárt csatornaszakaszhoz, az ÉK-i részen pedig a felszínig hozták ki az árkot, tehát ebbe az irányba folyamatosan egyre sekélyebb volt. A nyílt szakasz elején a gépi földmunka csontokat bolygatott, amelyekről a megtisztítása után megállapítható volt, hogy egy gyermekhez tartoztak.

A gyermekváz szinte teljes mértékben a Rédei út útalapozási szintje alatt volt. A csigolyák között néhol az útalapozásból származó kavicsdarabok is voltak, ezért már a korábbi munka is érinthette a temetkezést, viszont csekély bolygatás érthette a sírt. Az elhunytat Ny–K-i tájolásban, hátan fekvé, nyújtott testhelyzetben temették el, keresztény temetkezési szokás szerint. A sírgödörök formája nem rajzolódott ki a feltárás során.

25 RKM 2012, 47., RKM 2013, 45.